

Oblast zaměření: Zrakové postižení

Název aktivity: „Dobrodružství při objevování různých textur“

Cíl: Zapojit děti do praktického zkoumání a rozvíjet tak jejich hmatovou citlivost, prostorové povědomí a kreativitu. Prostřednictvím této aktivity budou rozpoznávat různé textury, tvary a materiály a zároveň si zlepšit jemnou motoriku, popisnou slovní zásobu a také kreativitu.

Doba trvání: 30-45 minut

Organizační forma činnosti: Individuální nebo skupinová práce (1-4 žáci)

Cílová věková skupina: 6-10 let

Pomůcky:

- Texturované materiály: smrkový papír, bavlna, plst', bublinková fólie, houba, karton, sametová látka.
- Předem připravená nebo doma vyrobená hlína nebo těsto na hraní s přidanou strukturou (korálky, rýže, písek), případně s bezpečnou vůní (levandule, citrusy, vanilka).
- Přírodní materiály: listy, šišky, kameny, kůra stromů, peří, písek, mušle, oblázky.
- Různé typy lepidel, které umožňují lepit různé materiály.
- Formy se zvýšeným okrajem, válečky s texturou.
- Podnosy nebo tácy na třídění materiálů.

Pokyny:

- Pro každý tým rozložte všechny materiály na různé stoly. Případně je označte Braillovým písmem. Zajistěte více táců pro třídění.
- Nechte žáky, aby si každý materiál a předmět prohlédli a osahali. Diskutujte o tom, jaký mají na dotek povrch (např. měkký, drsný, hrbolatý, hladký). Požádejte žáky, aby dotýkané materiály a předměty popsali svými slovy, a zjistěte, zda rozumí tomu, co každý z nich představuje.
- Nechte žáky třídít a přiřazovat materiály podle struktury nebo velikosti nebo podle místa, kde je můžeme najít, s použitím několika táců na třídění (např. pláž, park, dům atd.).
- Požádejte žáky, aby vytvořili „přírodní scénu“. Například krajinu s texturovanými stromy, zvířaty, mořem nebo čímkoliv, co si sami představí jako venkovní scénu. Žáci by měli mít možnost využít svou fantazii a nebýt příliš omezovali. Poskytněte jim lepidlo, hlínu nebo těsto na hraní, které mohou kombinovat spolu se všemi přírodními materiály.
- Požádejte žáky, aby popsali své práce a zdůraznili textury a tvary. Případně jejich výtvary doplňte o zvukové prvky (např. malé zvonky).
- Vystavte výtvary a diskutujte o tom, co se žáci naučili. Zapojte se do popisování jejich práce. Ptejte se na materiály, textury a tvary, které použili.

Co-funded by
the European Union

Tipy pro pedagogy:

- Postupně zavádějte nové materiály, abyste rozšířili smyslové vnímání.
- Podporujte kreativní kombinace textur, abyste podpořili experimentování.
- Posilujte popisnou slovní zásobu pomocí výzev (např. „Jaký je to pocit?“).
- Využijte multisenzorický přístup a zapojte vůně a zvuky (např. voňavé těsto, zvuk, který vydává každý předmět při poklepání na stůl).
- Chvalte účast a snahu, abyste si vybudovali důvěru a podpořili radost.

PŘÍLOHA:

- Seznam materiálů: Fotografie nebo popisy strukturovaných materiálů, hlíny a forem pro přípravu.
- Recepty pro normální a strukturovanou hlínu: Návod na výrobu texturovaného těsta nebo hlíny.
- Kategorie: Vzorové kategorie pro sledování pokroku v hmatové citlivosti a kreativitě.

Recept na DIY těsto na hraní:

- **Základní recept na těsto hraní:**

- 2 šálky mouky
- 1 šálek soli
- 2 lžíce rostlinného oleje
- 1 polévková lžíce vinného kamene
- 1 až 1,5 šálku teplé vody
- Volitelné: potravinářské barvivo, vonné éterické oleje
- Smíchejte suché přísady, přidejte olej a postupně přilévejte teplou vodu, dokud nevznikne těsto. Hnětete, dokud není hladké.

- **Varianty těsta na hraní s texturou:**

- **Těsto s pískem:** Přidejte 1/4 hrnku písku, abyste získali zrnitý pocit.
- **Těsto s korálky:** Vmíchejte drobné korálky, abyste získali extra strukturu.
- **Rýžové těsto:** Vmíchejte nevařenou rýži, abyste získali hrbolatou strukturu.

Kategorie na sledování pokroku

Kritéria	Vynikající (4)	Dobrý (3)	Vyhovující (2)	Potřebuje zlepšení (1)
Hmatová citlivost	Přesně rozlišuje a popisuje všechny textury.	Identifikuje většinu textur s minimální pomocí.	Rozpozná některé textury, ale vyžaduje vedení.	Problémy s rozlišováním textur.
Kreativita a zkoumání	Používá různé textury jedinečným způsobem.	Zahrnuje různé textury, ale dodržuje stanovené vzory.	Používá omezené textury s vedením.	Váhavost při zkoumání textur.
Popisný jazyk	Používá přesnou a rozmanitou slovní zásobu pro textury.	Popisuje textury s určitou rozmanitostí.	Používá základní popisná slova.	Snaha vyjádřit rozdíly v textuře.

Oblast zaměření: Zrakové postižení

Název aktivity: "Hra Dotkni se a hláskuj"

Cíl: Zlepšit hmatové rozpoznávání, dovednosti tvoření slov a týmovou spolupráci mezi zrakově postiženými žáky. Tato aktivita podporuje žáky v rozpoznávání předmětů pomocí hmatu, jejich přiřazování k odpovídajícím názvům a zapojení se do interaktivního hláskovacího cvičení. Hra také podporuje sluchové vnímání prostřednictvím zvukových signálů a podporuje multismyslový přístup k poznávání jednotlivých slov.

Doba trvání: 30-45 minut

Organizační forma činnosti: Individuální nebo skupinová práce (2-4 žáci).

Cílová věková skupina: 6-10 let

Pomůcky:

- Dva koše nebo dvě krabice na tým
- Předměty denní potřeby (např. hračky, předměty ve třídě, kuchyňské náčiní)
- Velká vystřižená písmena z kartonu nebo magnetická písmena
- Magnetická tabule nebo stůl
- Zařízení vydávající hluk (např. zvonek, tamburína nebo bzučák) pro zpětnou vazbu
- Časovač (lze použít časovač v telefonu)

Pokyny:

- Vyberte kategorii
 - Stupeň obtížnosti 1: Hračky: kráva, pes, kočka, ovce, lev, tygr atd.
 - Stupeň obtížnosti 2: Kuchyňské náčiní: vidlička, nůž, talíř, lžice, miska, táč atd.
 - Stupeň obtížnosti 2: Ovoce: jablko, hruška, banán, hroznové víno, švestka, jahoda, třešeň, pomeranč atd.
 - Stupeň obtížnosti 3: Předměty ve třídě: složka, kniha, sešit, tužka, pero, guma, ořezávátko, pravítko atd.
 - Stupeň obtížnosti 4: Zelenina: brambory, okurka, cuketa, salát, brokolice, květák, chřest, artyčok atd.
- Připravte dva koše pro každý tým:
 - Koš 1: 2-3 předměty, které žáci poznají podle hmatu.
 - Koš 2: Velká vystřižená písmena z kartonu nebo magnetická písmena, která odpovídají písmenům v názvech předmětů.
- Uspořádejte třídu do jednotlivých týmů a oblastí s magnetickou tabulí nebo stolem pro sestavování slov.

Co-funded by
the European Union

- Průběh činnosti
 - Hráči z týmu vytáhnou z košíku a ohmatají jeden předmět, aniž by se na něj podívali. Žáci popisují předmět na základě hmatu a diskutují o svých odhadech se spoluhráči.
 - Po určení předmětu vyhledají odpovídající písmena z druhého koše a uspořádají je na stole nebo magnetické tabuli tak, aby slovo správně vyhláskovali.
 - Učitel nebo facilitátor sleduje proces a po správném vyhláskování slova udělá zvuk (např. zazvoní na zvonek nebo poklepe na tamburínu). Tým pak přejde k dalšímu předmětu. Pro každý tým zvolte jiný zvuk.
 - Vyhrává tým, který ve stanoveném čase správně vyhláskuje nejvíce slov.

Tip pro pedagogy:

- Umožněte žákům spolupracovat a diskutovat o texturách a společně vymýšlet možnosti slov.
- Upevněte slovní zásobu tím, že vyzvete žáky, aby popsali předmět předtím, než vytvoří slovo.
- Poskytněte žákům, kteří potřebují další podporu štítky v Braillově písmu nebo šablony slov s vystouplými písmeny.
- Použijte různé zvuky pro správné odpovědi, aby byla aktivita poutavější.
- Pro oba týmy by měly být použity stejné předměty, aby byla hra spravedlivá. Pokud to není možné, použijte předměty, jejichž identifikace a slova mají stejnou obtížnost.

PŘÍLOHA:

- Seznam materiálů: Fotografie použitých předmětů, písmen a nástrojů.
- Alternativní nápady: Návrhy variant, například zvýšení obtížnosti použitím delších slov nebo přidání časového limitu na jedno slovo.
- Očekávané výsledky: Vzorové kategorie pro hodnocení hmatového rozpoznávání, tvoření/hláskování slov, týmové práce a dovednosti tvorby slov.

Nápady na materiály:

Co-funded by
the European Union

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.

Navrhované varianty:

1. Nastavte časovač pro každé kolo, abyste dodali prvek naléhavosti.
2. V každém kole zařadte neidentifikovaný předmět a vyzvěte žáky, aby ho před hádáním podrobně popsali.
3. Po správném hláskování slov studenti vytvoří krátký příběh, do něhož zahrnou určené předměty.
4. Namísto toho, aby se žáci předmětu nejprve dotkli, poslechnou si zvuk, který je s ním spojen, a teprve poté jej identifikují.
5. Zamíchejte předměty z různých kategorií a nechte žáky, aby je před hláskováním jejich názvů zařadili.
6. Rozmístěte písmena po místnosti a požádejte žáky, aby je po určení předmětu našli a správně seřadili.
7. Představte žákům štítky s Braillovým písmem, aby mohli uspořádat slova s vizuální i hmatovou složkou.

Kategorie:

Kritéria	Výborný (5)	Dobrá (4)	Vyhovující (3)	Potřebuje zlepšit (2)	Nepokusil se (1)
Hmatové rozpoznávání	Správně identifikuje všechny objekty hmatem.	Správně identifikuje většinu objektů.	S pomocí identifikuje některé předměty.	Problémy s identifikací objektů.	Nepokouší se o identifikaci.
Tvorba slov	Správně hláskuje všechna slova.	Správně hláskuje většinu slov.	Správně hláskuje některá slova.	Problémy s hláskováním.	Nepokouší se o hláskování.
Týmová práce a komunikace	Aktivně se účastní a spolupracuje s kolegy.	Dobře se zapojuje, ale vyžaduje určité vedení.	Minimálně se zapojuje do diskusí.	Zřídka se zapojuje do diskusí.	Neúčastní se.
Popisná slovní zásoba	Používá podrobné popisy pro každý objekt.	Poskytuje základní popisy.	Potřebuje podněty k popisu.	Omezená slovní zásoba.	Nepopisuje objekty.

